

BE LAJME

BE QENDRA
prill 2023
numri –EUC 82/2023

NDIHMA FINANCIARE E BE-së PËR MAQEDONINË E VERIUT

Komisioni Evropian më 6 shkurt të këtij viti ka paraqitur propozimin për sigurimin e ndihmës makrofinanciare deri në 100 milionë euro për Maqedoninë e Veriut.

“Ne qëndrojmë pranë Maqedonisë së Veriut në këto kohë sfiduese. Sot ne propozojmë asistencë makrofinanciare deri në 100 milionë euro për të mbështetur ekonominë e vendit, duke kontribuar në mbulimin e nevojave të saj financiare në dy vitet e ardhshme”, tha Ursula von der Lejen, Presidente e Komisionit Evropian.

Ndihma e propozuar do të kontribuojë në mbulimin e nevojave financiare të Maqedonisë së Veriut në vitin 2023 dhe vitin e ardhshëm 2024, dhe si mbështetje për qëndrueshmërinë fiskale dhe reformat strukturore. Krahës propozimit të Komisionit është një program mbështetës 24 mujor i lidhur me Fondin Monetar Ndërkombëtar (FMN), deri në 530 milionë euro.

Ndihma do të paguhet në dy këste dhe është një shtesë e Instrumentit Prudencial dhe Likuiditetit të miratuar më parë nga Fondi Monetar Ndërkombëtar. Këto pagesa do të kushtëzoheshin me zbatimin e masave politike që do të bien dakord mes Maqedonisë së Veriut dhe BE-së me një Memorandum Mirëkuptimi. Fokusi i Memorandumit të Mirëkuptimit do të jetë në reformat e politikave në fushat e menaxhimit fiskal, politikës tatimore, menaxhimit të investimeve publike, partneriteteve publiko-private, mjedisit të biznesit, transparencës në ndihmën shtetërore, efikasitetit energjetike, reformave në drejtësi dhe luftës kundër korrupsionit.

Pagesat do të kushtëzoheshin nga përvoja pozitive në zbatimin e programit të FMN-së.

Këto reforma do të mbështesin Maqedoninë e Veriut në rrugën e saj drejt anëtarësimit në BE.

Ndihma makro-financiare është pjesë e angazhimit më të gjerë të BE-së me partnerët fqinjë dhe partnerët e zgjerimit dhe synohet si një instrument i jashtëzakonshëm i reagimit ndaj krizave për partnerët që përballen me probleme serioze të bilancit të pagesave.

Për të përballuar me sukses krizën ekonomike dhe energjetike, Maqedonia e Veriut tashmë ka pranuar ndihmë prej 80 milionë eurosh, të cilat janë të destinuara për mbështetje direkte buxhetore. Bashkimi Evropian tregon solidaritet me partnerët dhe mbështetje për politika efektive në kohë krize.

Më pas, Parlamenti Evropian dhe Këshilli duhet të shqyrtojnë dhe miratojnë propozimin për ofrimin e ndihmës makrofinanciare për Maqedoninë e Veriut. Pas miratimit, propozimi do të hyjë në fuqi dhe do të mund të vijojnë pagesat, me kusht që të plotësohen kushtet politike që do të vendosen në Memorandumin e Mirëkuptimit ndërmjet Maqedonisë së Veriut dhe BE-së.

<https://ec.europa.eu>

Përmbajtja e lajmeve:

Ndihma financiare për Maqedoninë e Veriut	1
Në fokus të Parlamentit Evropian	2
Zgjedhjet parlamentare në Finlandë	3
Marrëveshja për miratimin e Ligjit të parë për Inteligjencën Artificiale	3
Veprimtaritë parlamentare lidhur me çështjet evropiane	4-5
Rregullat e BE-së për sigurinë e produkteve janë rinovuar	6
Mbështetje INVESTEU për Italinë	6
Nisma qytetare europiane	7
Ligji për të dhënat e BE-së	7
Rritja e aplikimeve për patenta në BE	8
Ligji i ri i paketimit në BE	8
Hendeku gjinor i rrogave në Evropë	9
30 vjet Fondi Evropian i Kohëzimit	9
Edukimi dixhital në Evropë	10
Fushata ndërgjegjësuere për të drejtat e viktimave	10
Eurostat: Rritja e kostos së jetesës në BE	11
Kalendari i BE-së / maj 2023	11

NË FOKUS TË PARLAMENTIT EVROPIAN

www.europarl.europa.eu

seancë plenare e PE 17-20 prill 2023

Parlamenti Evropian miratoi marrëveshjen për përjashtimin e vizave për qëndrime afatshkurtëra të vizave të qytetarëve të Kosovës në BE.

Parlamenti Evropian miratoi ligjet kyçe për të arritur objektivin e klimës 2030, të cilat janë pjesë e paketës "FIT për 55 në 2030".

Në debatin me eurodeputetët, shefi i politikës së jashtme të BE-së, Josep Borrell, theksoi nevojën për një qasje të unifikuar të BE-së ndaj Kinës.

Në rezolutën për ciklet e qëndrueshme të karbonit, të miratuar me 323 vota, eurodeputetët pranojnë se kanë potencialin për të kufizuar ndryshimin e klimës, por theksojnë se BE-ja duhet të ketë gjithmonë prioritet reduktimin e shpejtë dhe të parashikueshëm të emetimeve.

Parlamenti Evropian ka miratuar mandatat e negociatave për propozimet për të reformuar politikat e BE-së kundër pastrimit të parave dhe kundër financimit të terrorizmit (AML/CFT). Paketa do të krijojë një Autoritet Evropian Kundër Pastrimit të Parave (AMLA) me kompetenca mbikëqyrëse dhe hetuese për të zbatuar rregullat në mënyrë të vazhdueshme.

Në luftën kundër ndryshimit të klimës dhe humbjes së biodiversitetit, ligji i ri detyron kompanitë të sigurojnë që produktet e shitura në BE të mos çojnë në shpyllëzim dhe degradim të pyjeve. Megjithatë asnjë vend apo mall nuk do të ndalohej, kompanitë do të lejohen të shesin produkte në BE vetëm nëse furnizuesi i produktit lëshon një deklaratë të ashtuquajtur "due diligence" që konfirmon se produkti nuk vjen nga një vend i shpyllëzuar ose ka çuar në degradim të pyjeve, përfshirë pyjet parësore të pazëvendësueshme, pas datës 31 dhjetor 2020.

Në rezolutën e miratuar, eurodeputetët theksojnë se anëtarësimi i Moldavisë në BE do të jetë një investim gjeostrategjik në një Evropë të bashkuar dhe të fortë. Ata konfirmojnë mbështetjen e tyre për anëtarësimin e mundshëm të Moldavisë në BE, pas aplikimit të vendit në vitin

2022.

Kryeministri i Luksemburgut, Xavier Bethel, në fjalimin e tij në seancën plenare, u bëri thirrje eurodeputetëve që të mbrojnë themelet e lirisë dhe respektit mbi të cilat bazohet BE-ja përballë populizmit dhe sfidave globale dhe të brendshme. Ai theksoi se është jetike që BE-ja të mbetet e hapur, si ndaj botës ashtu edhe midis vendeve anëtare, pavarësisht tensioneve të larta gjeopolitike, të cilat inkurajojnë proteksionizmin.

Parlamenti Evropian miratoi tre rezoluta për respektimin e të drejtave të njeriut në Rusi, Afganistan dhe Nigeri.

Eurodeputetët dënuan ligjin anti-LGBTIQ të Ugandës dhe bënë thirrje për dekriminalizimin universal të homoseksualitetit dhe identitetit transgjinnor.

Deputetët miratuan me 529 vota pjesën e parë të legjislacionit të BE-së për të gjurmuar transferimet e aseteve krypto, si bitcoins dhe tokenat e parave elektronike. Teksti - i cili u miratua përkohësisht nga negociatorët e Parlamentit dhe Këshillit në qershor 2022 - synon të sigurojë që transferimet e kriptove, siç është rasti me çdo operacion tjetër financiar, mund të monitorohen gjithmonë dhe transaksionet e dyshimta të bllokohen.

Eurodeputetët ranë dakord të hapin bisedimet me vendet anëtare të BE-së për disa dosje mbi politikën e migracionit dhe azilit. Eurodeputetët miratuan nisjen e negociatave ndër-institucionale për të gjitha dosjet që votuan. Vendimi për fillimin e negociatave për këtë rregullore të re u konfirmua me 419 vota.

MARRËVESHJE PËR MIRATIMIN E LIGJIT TË PARË PËR INTELIGJENCA ARTIFICIALE

Bashkimi Evropian ndoshta do të arrijë një marrëveshje këtë vit që do t'i hapë rrugën miratimit të ligjit të parë për inteligjencën artificiale - tha nënkryetarja ekzekutive e Komisionit Evropian e ngarkuar me çështjet e teknologjisë, Margret Vestager.

Deklarata vjen pas një marrëveshjeje paraprake të arritur nga anëtarët e Parlamentit Evropian për miratimin e një projektligji për inteligjencën artificiale në BE. Më pas, Parlamenti Evropian do të përpunojë detajet përfundimtare të ligjit me shtetet anëtare të BE-së dhe Komisionin Evropian përpara se të miratohet. Rregullatorët në mbarë botën po përpiqen të gjejnë një ekuilibër se si qeveritë mund të zhvillojnë "shina mbrojtëse" për teknologjitë e reja të AI pa mbytur inovacionet.

Organizata, e mbështetur nga themeluesi i SpaceX dhe Tesla, Elon Musk, dhe ligjvënësit evropianë të përfshirë në hartimin e aktit të inteligjencës artificiale të BE-së u bënë thirrje liderëve botërorë të punojnë së bashku për të gjetur mënyra për të parandaluar krijimin e pengesave nga inteligjenca artificiale e avancuar. Ndërsa kërkimi i AI vazhdon, popullariteti i papritur i aplikacioneve gjeneruese të AI, si OpenAI's ChatGPT dhe Midjourney ka çuar në shtytje nga ligjvënësit për të gjetur mënyra për të rregulluar çdo rritje të shfrenuar.

<https://artificialintelligenceact.eu>

ZGJEDHJET PARLAMENTARE NË FINLANDË

Më 2 prill 2023, në Finlandë u mbajtën zgjedhjet parlamentare, në të cilat Partia e Koalicionit Kombëtar të qendrës së djathtë (NCP) fitoi shumicën e votave.

Sipas parashikimeve të Yle TV, Koalicioni Kombëtar i Petri Orpos do të marrë 48 nga 200 vendet në Parlamentin Finlandez, përpara Partisë Finlandeze me 46 vende dhe Social Demokratëve të ish-kryeministrit Marin me 43 vende. NKP ka udhëhequr vazhdimisht sondazhet për dy vitet e fundit, megjithëse epërsia e saj është zbehur muajt e fundit. Partia ka premtuar të shkurtojë shpenzimet dhe të ndalojë rritjen e borxhit publik, i cili ka arritur pak më shumë se 70% të PBB-së që kur Marin mori detyrën në 2019.

Orpo më parë akuzoi Marin për minimin e qëndrueshmërisë ekonomike të Finlandës në një kohë kur kriza energjetike e Evropës, e nxitur nga lufta e Rusisë në Ukrainë, ka goditur rëndë vendin dhe kostoja e jetesës është rritur.

Orpo bëri të ditur se do të negociojë me të gjitha grupet parlamentare për të marrë shumicën në parlament. Zgjedhjet u mbajtën vetëm pak ditë para anëtarësimit zyrtar të Finlandës në NATO.

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

www.sobranie.mk

Në Konferencën vjetore të Kryetarëve të Parlamenteve të Shteteve Anëtare të BE-së, në të cilën ishin të ftuar edhe kryetarët e parlamenteve të vendeve kandidate, e cila u mbajt më 24 dhe 25 prill 2023 në Pragë, kryetari i Kuvendit, Talat Xhaferi, zhvilloi takime dypalëshe me Shalva Papuashvili, President i Parlamentit të Gjeorgjisë, Marko Lotriç, President i Këshillit Kombëtar (Parlamenti) të Republikës së Sllovenisë dhe me Presidentin e Verkhovna Rada të Ukrainës, Ruslan Stefanchuk. Në takimin me kryetarin e Këshillit Kombëtar të Republikës së Sllovenisë, Marko Lotriç, u theksua mbështetja e vazhdueshme e Sllovenisë për zgjerimin e BE-së dhe u shkëmbyen mendime për zhvillimet aktuale në Evropë, sfidat e çmimeve të larta të energjisë dhe ushqimeve, flukset migratore dhe nevoja për një bashkëpunim më të ngushtë me synimin e integritetit më të shpejtë të vendeve të Ballkanit Perëndimor. Në kuadër të vizitës, Xhaferi mbajti fjalimin e tij me temën “Roli i BE-së në bashkëpunimin global të demokracive dhe çështja e varësisë së shteteve anëtare të BE-së nga regjimet totalitare”.

Para fillimit zyrtar të Konferencës, kryetarja e Senatit Milos Vistrç dhe Kryetarja e Parlamenti i Deputetëve të Çekisë, Marketa Pekarova Adamova, patën një takim pune me kryetarët e parlamenteve të vendeve kandidate për anëtarësim.

Më 3 prill 2023, Kryetari i Kuvendit Talat Xhaferi ka takuar kryetarin e Qeverisë së Republikës së Kroacisë, Andrej Plenković. Në takim morën pjesë nënkryetari i Kuvendit, Goran Misovski, kryetarja e Grupit Parlamentar të Kuvendit për bashkëpunim me Kuvendin e Republikës së Kroacisë, Bllagica Lasovska, si dhe sekretarja e përgjithshme e Kuvendit, Cvetanka Ivanova. Në takim, Xhaferi falënderoi për mbështetjen e vazhdueshme dhe të fuqishme që Republika e Kroacisë i jep perspektivës evropiane të Maqedonisë së Veriut. Në fjalimin e tij para deputetëve në Kuvend, Plenković theksoi se Kroacia ofron mbështetje të fortë, konkrete dhe të vazhdueshme për integrimin evropian të Maqedonisë së Veriut.

Më 26 prill 2023, Xhaferi ka zhvilluar një takim me Presidenten e Republikës së Kosovës, Vjosa Osmani-Sadriu, ku ishin të pranishëm edhe nënkryetari i Kuvendit, Goran Misovski dhe kryetari i Grupit Parlamentar për Bashkëpunim me Kuvendin e Kosovës, Afrim Gashi. Në takim, Xhaferi theksoi mbështetjen parimore të aspiratave euroatlantike të Republikës së Kosovës dhe gatishmërinë për transferimin e njohurive dhe përvojave të fituara në këtë drejtim. Presidentja e Republikës së Kosovës, Vjosa Osmani-Sadriu, ka mbajtur fjalimin e saj para deputetëve në Kuvend.

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

Më 26 prill 2023, Xhaferi ka zhvilluar takim me Presidenten e Republikës së Kosovës, Vjosa Osmani-Sadriu, ku ishin të pranishëm edhe nënkryetari i Kuvendit, Goran Misovski dhe kryetari i Grupit Parlamentar për Bashkëpunim me Kuvendin. i Kosovës, Afrim Gashi. Në takim, Xhaferi theksoi mbështetjen parimore të aspiratave euroatlantike të Republikës së Kosovës dhe gatishmërinë për transferimin e njohurive dhe përvojave të fituara në këtë drejtim. Presidentja e Republikës së Kosovës, Vjosa Osmani-Sadriu, ka mbajtur fjalimin e saj para deputetëve në Kuvend.

Më 24 prill 2023, kryetari i Komisionit për Çështje Evropiane të Kuvendit, Arbër Ademi, pati takim me ambasadorin e Greqisë në Republikën e Maqedonisë së Veriut, Sh.E. Sofia Filipidou. Në takim, Ademi shprehu mirënjohjen për mbështetjen e vendosur të Greqisë për rrugën e integrimit evropian të Maqedonisë së Veriut. Në takim u shpreh kënaqësi e ndërsjellë për trendin pozitiv zhvillimor në marrëdhëniet dypalëshe dhe dialogun konstruktiv politik ndërmjet dy vendeve pas nënshkrimit të Marrëveshjes së Pre-spës.

Më 20 prill 2023, Ademi u takua me ambasadorin e Republikës së Austrisë në vendin tonë, H.E. Georg Vutsas, të cilit i ka njoftuar për ecurinë e përgatitjes së ndryshimeve kushtetuese, si anëtar i grupit punues për përgatitjen e tyre. Në takim, ambasadori Vucas theksoi se Austria e mbështet procesin e integritimeve evropiane të vendit dhe ritheksoi gatishmërinë e vendit të tij për të shkëmbyer përvojat e saj nga BE-ja me Kuvendin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Me ftesë të Fabio Masimo Kastaldo, kryetar i programit Liderët e Rinj Politikë, nga data 24-27 prill të këtij viti, në Parlamentin Evropian (PE) në Bruksel u mbajt seminar kushtuar pjesëmarrjes politike të të rinjve dhe politikave rinore për deputetët e Ballkanit Perëndimor. Nga Kuvendi morën pjesë deputetët Monika Zajkova, Fisnike Shakiri, Marija Kočovska dhe Jovan Jaulevski. Një punëtori iu kushtua boshllëqeve politike në Ballkanin Perëndimor, si pjesë e "Programit të liderëve të rinj politikë".

Më 18 prill 2023, në kuadër të vizitës dypalëshe të punës në Parlamentin danez, delegacion i Kuvendit për bashkëpunim me Parlamentin e Mbretërisë së Danimarkës, në përbërje të deputetëve: Marija Georgievska, kryetare e Delegacionit, dhe anëtarë të Delegacioni, deputetët: Petar Risteski, Fadil Zendeli, Ilire Dauti dhe Bajram Kadrija, realizuan takime me kryetarin e Komisionit për Çështje Evropiane, Nils Fleming Hansen dhe me përfaqësues të Komisionit për Politikë të Jashtme të Parlamentit Danez. Delegacioni u takua edhe me Sekretarin e Përgjithshëm të AP të OSBE-së, Roberto Montella, në selinë e Sekretariatit Ndërkombëtar të Asamblesë Parlamentare të OSBE-së.

RREGULLAT E PËRDITUR PËR SIGURINË E PRODUKTIT NË BE

Eurodeputetët kanë mbështetur rregullat e rishikuara të sigurisë së produkteve për produktet e konsumit joushqimor.

Ligji i përditësuar do të sigurojë që produktet në BE, qofshin të shitura në internet ose në dyqane me tulla dhe llaç, të plotësojnë kërkesat më të larta të sigurisë.

Rregullorja e re përafron Direktivën ekzistuese të Përgjithshme të Sigurisë së Produkteve me zhvillimet më të fundit në dixhitalizimin dhe rritjen e blerjeve në internet.

Për të siguruar që të gjitha produktet e vendosura në treg të jenë të sigurta për konsumatorët, Rregullorja e Përgjithshme e Sigurisë së Produkteve përfshin masa për të siguruar që të merren parasysh edhe rreziqet për konsumatorët më të rrezikuar (për shembull, fëmijët), aspektet gjinore dhe rreziqet e sigurisë kibernetike në vlerësimet e sigurisë. Rregullorja e re zgjeron detyrimet e operatorëve ekonomikë (si prodhuesi, im-

portuesi, distributori), rrit kompetencat e autoriteteve të mbikëqyrjes së tregut dhe vendos detyrime të qarta për ofruesit e tregjeve online.

Produktet që vijnë nga jashtë BE-së mund të vendosen në treg vetëm nëse ka një operator ekonomik të themeluar në Bashkimin Evropian, i cili është përgjegjës për sigurinë e tij. Nëse një produkt do të tërhiqet, konsumatorët duhet të informohen drejtpërdrejt dhe t'u ofrohet një riparim, zëvendësim ose rimbursim. Sistemi i paralajmërimit të shpejtë për produktet e rrezikshme (portali "Safety Gate") do të modernizohet për të mundësuar zbulimin më efikas të produkteve të pasigurta dhe do të jetë më i aksesueshëm për personat me nevoja të veçanta.

Për çdo produkt të shitur duhet të ketë dikush që merr përgjegjësinë për të në BE. Produktet e pasigurta do të hiqen nga faqet e internetit brenda dy ditësh. Konsumatorët do të informohen drejtpërdrejt me email nëse kanë blerë një produkt të pasigurt. Rregullorja do të zbatohet 18 muaj pas hyrjes në fuqi.

<https://ecommercenews.eu>

MBËSHTETJE INVESTEU PËR ITALI

Banka Evropiane e Investimeve (EIB) ka miratuar 2.1 miliardë euro për modernizimin e 178 kilometrave të linjës hekurudhore Palermo-Catania në Itali. Do të shkurtojë kohën e udhëtimit me një të tretën. Lidhja e dy qyteteve me një shërbim hekurudhor të drejtpërdrejtë për trenat e mallrave dhe pasagjerëve do të ndikojë ndjeshëm në zhvillimin ekonomik dhe social dhe lëvizshmërinë e qëndrueshme të Sicilisë. Infrastruktura është pjesë e korridorit skandinavo-mesdhetar të Rrjetit Trans-Evropian të Transportit (TEN-T).

Një hua direkte prej 800 milionë euro i është dhënë nga BEI Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave të Italisë dhe një kundërgarancion 1.3 miliardë euro nga BEI, e krijuar me Ferrovie dello Stato Italiane, në favor të ndërmjetësve financiarë Intesa Sanpaolo dhe Cassa di Risparmio di Palermo. Kundërgarancia prej 1.3 miliardë eurosh mbështetet nga programi InvestEU dhe lejon që garancitë të dyfishohen në 2.6 miliardë euro. Kur i shtohet financimi i ndarë për Ministrinë e Ekonomisë dhe Financave, vlera e burimeve të aktivizuara nga ky operacion shkon në 3.4 miliardë euro.

Shuma do të plotësojë fondet që do të sigurohen në kuadrin e Ndihmës së Rimëkëmbjes dhe Rezistencës së Next GenerationEU për të mbështetur investimet në infrastrukturën e lëvizshmërisë së qëndrueshme në Itali për linjën hekurudhore Palermo-Catania.

<https://ec.europa.eu>

NISMA QYTETARE EVROPIANE

Më 18 maj 2023, Komisioni Evropian vendosi të regjistronjë një Iniciativë Qytetare Evropiane (ECI) të titulluar "Lidhja e të gjitha kryeqyteteve dhe njerëzve evropianë përmes një rrjeti hekurudhor të shpejtësisë së lartë". Organizatorët e nismës i kërkuar Komisionit të propozojë një akt ligjor të detyrueshëm që synon të lidhë të gjitha kryeqytetet evropiane nëpërmjet linjave hekurudhore të shpejtësisë së lartë duke lidhur rrjetet ekzistuese hekurudhore të shpejtësisë së lartë dhe duke ndërtuar linja të shpejtësisë së lartë aty ku ato ende nuk ekzistojnë.

Duke qenë se Iniciativa Qytetare Evropiane përmbush kushtet formale të përcaktuara në legjislacionin përkatës, Komisioni konsideron se kjo IGP është ligjor e pranueshme. Komisioni nuk e ka analizuar thelbin e propozimit në këtë fazë.

Organizatorët kanë gjashtë muaj kohë për të hapur mbledhjen e nënshkrimeve. Nëse Iniciativa Qytetare Evropiane merr një milion deklarata mbështetjeje brenda një viti nga të paktën shtatë shtete të ndryshme anëtare, Komisioni do të duhet të reagojë.

Të gjithë evropianët kanë të drejtë të lëvizin lirshëm brenda kufijve të BE-së dhe duhet të jenë në gjendje ta bëjnë këtë pavarësisht nga mosha, mundësitë financiare dhe gjendja fizike ose aftësia mendore.

Rrjeti aktual hekurudhor i shpejtësisë së lartë në Evropë është mbi 11,500 kilometra i gjatë dhe kryesisht lidh qytete në një numër të kufizuar shtetesh anëtare, si Franca, Gjermania, Italia dhe Spanja.

Që nga fillimi i ECI-së, Komisioni ka marrë 125 kërkesa për të nisur një Iniciativë Qytetare Evropiane, prej të cilave 100 ishin të pranueshme dhe kështu të kualifikuara për t'u regjistruar.

<https://ec.europa.eu>

LIGJI PËR TË DHËNAT E BE-së

Këshilli i BE-së ka miratuar një qëndrim të përbashkët për projektligjin e të dhënave dhe Presidenca suedeze e BE-së do të nisë negociatat me Parlamentin Evropian për versionin përfundimtar të projektligjit. Qëllimi i Aktit të të Dhënave është të promovojë një treg konkurrues të të dhënave, të lehtësojë inovacionin e drejtuar nga të dhënat dhe t'i bëjë të dhënat më të aksesueshme.

Ligji i të Dhënave pritet të sqarojë se kush mund të krijojë vlerë nga të dhënat dhe në çfarë kushtesh, si dhe të vendosë themelet për një treg evropian për të dhënat industriale të krijuara nga gjithçka, nga makinat dhe avionët tek pajisjet inteligjente shtëpiake dhe objekte të tjera inteligjente.

Ligji i të Dhënave do të trajtojë gjithashtu pasigurinë ligjore lidhur me atë se kush ka të drejtë të përdorë të dhënat e krijuara nga përdorimi i produkteve të lidhura, pasi prodhuesi dhe përdoruesi prodhojnë të dhënat së bashku. Sipas ligjit, pronari i produktit do të ketë të drejtë të përdorë të dhënat e krijuara. Individët dhe kompanitë private do të kenë kontroll mbi të dhënat që gjenerojnë. Përdoruesit do të kenë të drejtën të kalojnë ndërmjet ofruesve të ndryshëm të shërbimeve të përpunimit të të dhënave n; ajr. Pas Aktit të qeverisjes së të dhënave të miratuar në vitin 2022, Rregullorja e Aktit të të Dhënave është nisma e dytë e madhe legjislative që rezultojnë nga Strategjia Evropiane e të Dhënave e Komisionit e shkurtit 2020, e cila synon ta bëjë BE-në lider në shoqërinë tonë të drejtuar nga të dhënat.

<https://swedish-presidency.consilium.europa.eu>

RRITJA E APLIKIMEVE PËR PATENTA NË EVROPË

Zyra Evropiane e Patentave (EPO) raporton se ka pranuar 193,460 aplikime në vitin 2022, një rritje prej 2.5% krahasuar me vitin e kaluar. Indeksi i Patentave EPO për vitin 2022 tregon se regjistrimet e patentave vazhduan të rriten vitin e kaluar, pas një rritjeje prej 4.7% në 2021.

Numri i aplikimeve për patentë - një tregues i hershëm i investimeve të kompanive në kërkim dhe zhvillim - thekson se inovacioni mbeti i qëndrueshëm vitin e kaluar pavarësisht pasigurive ekonomike në mbarë botën. "Kur bëhet fjalë për premtimin e inovacionit të gjelbër, ka rritje solide dhe të qëndrueshme në aplikimet që lidhen me teknologjitë e pastra dhe asetet e tjera që gjenerojnë, transmetojnë dhe ruajnë energjinë elektrike," vuri në dukje presidenti i EPO, Antonio Campinos.

Komunikimi dixhital (+11,2% nga 2021) ishte sërish fusha me numrin më të madh të aplikimeve për patenta vitin e kaluar, e ndjekur nga afër nga teknologjia mjekësore (+1,0%) dhe teknologjia kompjuterike (+1,8%). Aktiviteti i patentave në farmaceutikë vazhdoi rritjen e tij të qëndrueshme (+1,0%), duke e shtyrë transportin e kaluar (-2,6%) për të hyrë në pesë fushat kryesore të teknologjisë për herë të parë në një dekadë. Pesë vendet kryesore të origjinës për aplikimet për patentë EPO në 2022 ishin Shtetet e Bashkuara (që përbëjnë një të katërtën e totalit), Gjermania, Japonia, Kina dhe Franca (shih grafikun e Origjinës së Aplikimeve). Rritja e aplikimeve në vitin 2022 u nxit kryesisht nga dosjet nga Kina (+15.1% krahasuar me 2021), të cilat janë më shumë se dyfishuar në pesë vitet e fundit, dhe në një masë më të vogël nga depozitimet nga SHBA (+2.9%) dhe Republika e Kore (+10%).

Gjermania pati një rënie prej 4.7% vitin e kaluar, kryesisht për shkak të rënies në fusha të tilla si transporti (që përfshin automobilat), makineritë elektrike/pajisjet/energjinë dhe kimikatet organike të imta.

<https://www.brusselstimes.com>

LIGJI I RI PAKETIMI

Direktiva Kuadër e BE-së për Mbetjet përcakton një "hierarki" për menaxhimin e mbetjeve, me parandalimin dhe ripërdorimin si opsionet më të preferuara, të ndjekura nga riciklimi dhe rikuperimi i energjisë.

Propozimi i Komisionit Evropian, i paraqitur nëntorin e kaluar, ofron një bazë solide për parandalimin e mbetjeve me dispozita për të rritur ripërdorimin dhe rimbushjen,

ndalimin e paketimeve të shmangshme për një përdorim dhe kriteret e projektimit për të shmangur paketimin e tepërt.

Rregullorja e propozuar e BE-së prezanton masa për të forcuar parandalimin e mbetjeve, duke përfshirë një objektiv për të reduktuar mbetjet e ambalazhimit me 5% deri në vitin 2030 dhe ndalimin e paketimit të një përdorimi në vende si hotelet dhe restorantet.

Propozimi prezanton objektiva të ripërdorimit, megjithëse këto u reduktuan në mënyrë drastike midis draftit të rrjedhur dhe versionit përfundimtar të propozimit të paraqitur nga Komisioni.

Industria është e kujdesshme ndaj objektivave të riciklimit dhe ripërdorimit të përfshira në rregullore dhe paralajmëron ndalime të mundshme që mund të pasojnë për ata që nuk arrijnë t'i përmbushin ato.

Propozimi po shqyrtohet nga Parlamenti Evropian dhe 27 vendet e BE-së.

<https://www.euractiv.com>

HENDEKU GJINOR I RROGAVE NË EVROPË

Rregullat e reja do të kërkojnë që kompanitë e BE-së të ofrojnë informacion me të cilin punonjësit mund të krahasojnë pagat e tyre dhe të zbulojnë boshllëqet ekzistuese të pagave gjinore.

Sipas rregullave, pagat do të duhet të bazohen në kritere neutrale ndaj gjinisë dhe të përfshijnë vlerësimin dhe sistemet e klasifikimit të punës neutrale për gjininë. Shpalljet e vendeve të lira të punës dhe titujt e punës duhet të jenë neutrale gjinore dhe proceset e punësimit do të zhvillohen në mënyrë jodiskriminuese.

Nëse raporti i pagave tregon një hendek pagash gjinore prej të paktën 5%, punëdhënësit do të duhet të kryejnë një vlerësim të përbashkët të pagave në bashkëpunim me përfaqësuesit e tyre të punëtorëve. Shtetet anëtare do të duhet të vendosin gjopa efektive, proporcionale dhe bindëse, të tilla si gjokat, për punëdhënësit që shkelin rregullat. Një punëtor që ka pësuar dëme si pasojë e një kundërvajtjeje do të ketë të drejtën të kërkojë kompensim.

Rregullat parashikojnë që punëtorët dhe përfaqësuesit e punëtorëve do të kenë të drejtën të marrin informacion të qartë dhe të plotë për nivelet individuale dhe mesatare të pagave, të ndara sipas gjinisë. Fshtësia e pagave do të ndalohet; nuk duhet të ketë kushte kontraktuale që i kufizojnë punëtorët të zbulojnë pagat e tyre ose të kërkojnë informacion rreth tyre ose kategorive të tjera të pagave të punëtorëve.

Parimi i pagës së barabartë është vendosur në nenin 157 të FDEU. Në të gjithë Bashkimin Evropian, hendeku gjinor i pagave vazhdon në rreth 13%, me ndryshime të konsiderueshme midis shteteve anëtare.

<https://www.eumonitor.eu>

30 VJET E FONDIT EVROPIAN TË KOHEZIONIT

Më 3 prill 2023 u shënua 30-vjetori i Fondit të Kohezionit, i cili në 30 vitet e fundit investoi gati miliarda euro në kohezionin ekonomik, social dhe territorial të BE-së.

I krijuar në Traktatin e Mastrihtit si një shtesë e nevojshme për Tregun Unik në paketën e politikave të kohezionit, Fondit të Kohezionit iu dha misioni të mbështesë investimet në infrastrukturën e transportit dhe në mbrojtjen e klimës dhe mjedisit. Ndër synimet kryesore janë përmirësimi i furnizimit me ujë dhe trajtimi i mbetjeve, efikasiteti i energjisë, burimet e rinovueshme të energjisë dhe infrastruktura rrugore dhe hekurudhore.

Fondi fokusohet në shtetet anëtare me GNP nën 90%

të mesatares së BE-së për të inkurajuar konvergencën midis ekonomive evropiane. Mbështetja nga Fondi i Kohezionit, si dhe të gjitha financimet në kuadër të Politikës së Kohezionit, kontribuan në rritjen e të ardhurave kombëtare të vendeve përfituese. Irlanda dhe Spanja ishin vendet e para që panë GNP-në e tyre të rritet mbi prapun e pranueshmërisë prej 90% të mesatares së BE-së.

Fondi ka luajtur një rol kyç në zhvillimin e Rrjetit Trans-Europian të Transportit (TEN-T), duke mbështetur ndërtimin dhe përmirësimin e 7,800 km rrugë TEN-T, 3,650 km hekurudhë TEN-T dhe shumë ujësjellës e tunele.

Instrumenti Financiar i Kohezionit, siç quhej fillimisht Fondi i Kohezionit, u krijua më 1 Prill 1993 dhe hyri në fuqi në 1994 për të forcuar kohezionin ekonomik, social dhe territorial të BE-së dhe për të kapur hapin me pjesën tjetër të BE-së.

European Union
Cohesion Fund

Investing
in your future

<https://ec.europa.eu>

EDUKIMI DIGJITAL NË EVROPË

Komisioni Evropian miratoi më 18 prill 2023 dy propozime për një rekomandim të Këshillit në kuadër të Vitit Evropian të Aftësive, me synimin për të mbështetur Shtetet Anëtare dhe sektorin e arsimit dhe trajnimit në ofrimin e arsimit dhe trajnimit dixhital me cilësi të lartë, gjithëpërfshirës dhe të aksesueshëm, për zhvillimin e aftësive dixhitale të qytetarëve evropianë.

Propozimet trajtojnë dy sfidat kryesore të përbashkëta të identifikuar së bashku nga Komisioni dhe Shtetet Anëtare të BE-së: 1) mungesa e një qasjeje të plotë të qeverisë për arsimin dhe trajnimin dixhital dhe 2) vështirësitë në pajisjen e njerëzve me aftësitë e nevojshme dixhitale.

Propozimi për një "Rekomandim të Këshillit mbi faktorët kyçë mundësues për arsim dhe trajnim të suksesshëm dixhital" u bën thirrje të gjitha shteteve anëtare të siguro-

jnë akses universal në arsimin dhe trajnimin dixhital gjithëpërfshirës dhe me cilësi të lartë, për të adresuar ndarjen dixhitale.

Sfida e dytë e përbashkët e identifikuar ka të bëjë me nivelet e ndryshme të aftësive dixhitale në segmente të ndryshme të popullsisë dhe aftësinë e sistemeve kombëtare të arsimit dhe trajnimit për të adresuar këto dallime. Propozimi për një "Rekomandim të Këshillit për përmirësimin e ofrimit të aftësive dixhitale në arsim dhe trajnim" zbatohet për çdo nivel arsimimi dhe trajnimi. Dy propozimet e paraqitura bazohen në përfundimet e Dialogut të Strukturuar mbi Arsimin dhe Aftësitë Dixhitale, gjatë të cilit Komisioni u angazhua me shtetet anëtare të BE-së gjatë vitit 2022. Përmes Dekadës Dixhitale, BE-ja synon të sigurojë që 80% e të rriturve të kenë të paktën aftësitë bazë dixhitale dhe që 20 milionë specialistë të TIK-ut të punësohen në BE deri në vitin 2030.

<https://ec.europa.eu>

FUSHATA VETËDIJZUESE PËR TË DREJTAT E VIKTIMAVE

Komisioni Evropian (DG JUST) ka hartuar një fushatë inovative komunikimi 360°, bazuar në të dhëna, e cila do të hapë sytë e të rinjve ndaj temës së të drejtave të viktimave dhe do t'u sigurojë atyre informacionin e nevojshëm për t'i vënë re, ndihmuar dhe mbështetur ato, viktimat në rrethin e tyre shoqëror.

Mesazhi kryesor i fushatës do të inkurajojë të rinjtë e moshës 18 deri në 30 vjeç që të ofrojnë ndihmë dhe mbështetje për viktimat. Ai bazohet në një mesazh dhe premtim kyç të thjeshtë por të fuqishëm: Unë do t'i mbaj sytë hapur.

Ideja është që shpesh viktimat e dhunës mund të ndihen të pafuqishme, të braktisura, të vetme dhe të padukshme. Pa mbështetje të mjaftueshme

nga të tjerët dhe mungesë njohurish për të drejtat e tyre, ata kanë vështirësi të ndërmarrin veprimet e nevojshme: gjetjen e ndihmës në një organizatë të specializuar për mbështetjen e viktimave ose raportimin e një krimi.

Mesazhi do të promovohet në një sërë kanalesh dhe gjatë aktiviteteve të ndryshme në 10 vende të fokusit: BE, BG, CZ, HU, HR, ET, LV, PL, RO dhe SK.

Faqja e dedikuar e internetit thekson të drejtat specifike të viktimave, këshillat për ndihmën ndaj viktimave dhe organizatat e specializuara mbështetëse në të gjitha vendet.

<https://victims-rights.campaign.europa.eu/en>

EUROSTAT: RITEN SHPENZIMET E JETES NË EVROPË

Shpenzimet e jetesës, të tilla si strehimi dhe shërbimet komunale, u rritën katër herë më shpejt se pagat në të gjithë Bashkimin Evropian vitin e kaluar. Kostoja e punës për orë u rrit mesatarisht me 4.4% në vendet e Bashkimit Evropian në vitin 2022, sipas të dhënave më të fundit nga shërbimi statistikor evropian Eurostat. Pagat reale, të cilat tregojnë lëvizjen e pagave në raport me inflacionin, ranë vitin e kaluar në të gjitha vendet anëtare të BE-së me një mesatare prej 9%. Në krahasim, fitimi real u rrit me 1%.

Të dhënat nga Banka Qendrore Evropiane (BQE) tregojnë se rritjet në marzhet e fitimit në 2021 dhe 2022 ishin më të larta se rritjet në kostot e punës për njësi, që do të thotë se rritja e normave të fitimit po luan një rol më të rëndësishëm në nxitjen e inflacionit.

Sekretarja e Përgjithshme e Konfederatës Evropiane të Sindikatave, Esther Lynch, vuri në dukje se rënia e standardit të jetesës së punëtorëve është rezultat i ndërmarrjeve, veçanërisht atyre në sektorin e energjisë dhe ushqimit, që përdorin problemet e furnizimit për të rritur çmimet dhe për të realizuar fitime rekord. Ajo shtoi se është koha që politikanët të ndalojnë së ndëshkuari viktimat e inflacionit duke ulur pagat dhe të trajtojnë shkakun e vërtetë të inflacionit duke taksuar fitimet e tepërta.

<https://www.etuc.org>

KALENDARI BE / Maj 2023

1. Mbledhja e Këshillit për Punë të Jashtme, 4 dhe 22/5/2023, Bruksel;
2. Sesioni Plenar i Parlamentit Evropian, 8-11/5/2023, Strasburg;
3. Mbledhja e Këshillit të Çështjeve të Përgjithshme, 30/5/2023, Bruksel.

European Union Newsroom

europa.eu

EUROPA Newsroom Calendar

Home Highlights Press releases Calendar Audiovisual Press contacts Press facilities Subscription services About the EU

CALENDAR

BROWSE FORTHCOMING EVENTS

By topic
Choose a topic

By organiser
Choose an organiser

By type
Choose a type

BY MONTH

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Lidhje të dobishme për publikimet elektronike të BE-së:
<https://publications.europa.eu/en/home>
<https://europa.eu/european-union/documents-publications>
<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parlamentarium>

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

BE QENDRA E KUVENDIT

Adresa „11 Tetori“ nr. 10, Shkup, 1000

Telefon: +389 2 3 11 22 55 локал 414

faks +389 2 3 182 277

E-posta: nsei@sobranie.mk

Zyra 019

www.sobranie.mk

Projekti IPA për "Ndihmë teknike për Kuvendin" u zbatua në Kuvend në periudhën nga janari 2011 deri në qershor 2012, qëllimi i përgjithshëm i të cilit ishte forcimi i kapaciteteve institucionale të Kuvendit dhe në këtë mënyrë përmirësimi i transparencës dhe llogaridhënies së tij ndaj qytetarëve. .

Në kuadër të projektit IPA është ofruar asistencë financiare dhe profesionale për ngritjen e një qendre të BE-së në Parlament.

Qëllimi i krijimit të Qendrës së BE-së është t'u ofrojë deputetëve në Kuvend dhe Shërbimit akses më të mirë në informacione lidhur me çështjet e BE-së.

Qendra e BE-së është organizativisht në kuadër të Sektorit Mbështetës të Këshillit Kombëtar për Integrimin Evropian dhe monitorimin e Integritimit Evropian.

Qendra e BE-së ka bibliotekë me libra dhe botime nga fusha të ndryshme të politikave evropiane.

